

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่องผลการใช้ชุดการฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนเทศบาล 2 (วัดชนาธิปเฉลิม) จังหวัดสตูล มีขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดชนาธิปเฉลิม) ปีการศึกษา 2548 จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวนนักเรียนทั้งสิ้น 65 คน กลุ่มตัวอย่างได้มาจากการสุ่มกลุ่ม (Cluster – Random Sampling) จำนวน 1 ห้องเรียนนักเรียนจำนวน 35 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย

1. ชุดการฝึก จำนวน 10 ชุด พร้อมด้วยข้อคำถาม จำนวน 50 ข้อ (ชุดละ 5 ข้อ) เพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิวิเคราะห์และเขียนสื่อความโดยผู้วิจัยเป็นผู้คัดเลือกเนื้อหาสาระต่างๆ จากสื่อสิ่งพิมพ์และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ อาทิ ข่าว คำขวัญ บทความ คำโฆษณา เรื่องสั้น นิทานพื้นบ้าน เพลง บทกลอน บทละคร และพระบรมราโชวาท ทั้งนี้ผู้วิจัยได้นำทฤษฎีและแนวคิดในการพัฒนาชุดการฝึกมาประกอบการพัฒนาด้วย โดยคำนึงถึงองค์ประกอบสำคัญที่เหมาะสมกับนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในด้านแรงจูงใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคล จุดประสงค์ของการเรียนรู้ การเตรียมความพร้อมให้แก่ผู้เรียน การมีส่วนร่วมของผู้เรียน การสะท้อนกลับ การ

เสริมแรง การฝึกปฏิบัติและการทำซ้ำและการนำไปประยุกต์ใช้ ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียน

2. แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ เป็นแบบอัตนัย จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 5 กิจกรรมย่อย คือ

กิจกรรมที่ 1 บทความเรื่อง ลูกพ่อแม่ไม่สั่งสอน

กิจกรรมที่ 2 นิทานเรื่อง พ่อค้าเกลือกับโคต่าง

กิจกรรมที่ 3 เพลง เพลงน้ำตาแม่

กิจกรรมที่ 4 บทความเรื่อง ทฤษฎี...กิน

กิจกรรมที่ 5 พระบรมราชาบาท ในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ทรงพระราชนิพนธ์เมื่อ พ.ศ.2428

การสร้างและหาคุณภาพของเครื่องมือ

การพัฒนาชุดการฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ มีขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นสร้าง

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2544 เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับ จุดมุ่งหมาย หลักการ

2. ศึกษาขอบข่ายของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดชนาธิปเฉลิม)

3. ศึกษาแนวทางการพัฒนาชุดการฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์ และเขียนสื่อความ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักในการสร้างชุดการฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ

4. คัดเลือกเนื้อหาสาระและประเภทของเนื้อหาสาระสำหรับนำมาใช้ในการสร้างชุดการฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ อาทิ ข่าว คำขวัญ บทความ คำโฆษณา เรื่องสั้น นิทานพื้นบ้าน เพลง บทกลอน บทละครและพระบรมราชาบาทในพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

5. สร้างชุดการฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ จำนวน 10 ชุด ในการสร้างผู้วิจัยจะคำนึงถึงวัย ความสนใจ คุณค่าและประโยชน์ที่จะเกิดแก่ผู้เรียน และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้

ขั้นหาคุณภาพ

1. นำชุดการฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิด วิเคราะห์และเขียนสื่อความเสนอต่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

2. นำชุดการฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความที่สร้างขึ้นให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การพัฒนาชุดการฝึกกับชุดการฝึกแต่ละชุด โดยคัดเลือกชุดการฝึกที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้ทั้งหมด 10 ชุด และนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3. นำชุดการฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองกับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน โดยผู้วิจัยดำเนินการทดลองด้วยตนเองตามขั้นตอน ดังนี้

3.1 ประเมินผลก่อนใช้ชุดการฝึก

3.2 เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ และทำชุดการฝึกไปพร้อมกันในขณะที่เรียน เพื่อดูความเหมาะสมของเวลาที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ความเข้าใจในเนื้อหาที่อ่าน แล้วนำมาปรับปรุงเพื่อนำไปใช้จริง

การพัฒนาแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ มีขั้นตอนการพัฒนาเครื่องมือ ดังนี้

ขั้นสร้าง

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยและมาตรฐานการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย พุทธศักราช 2544 เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับ จุดมุ่งหมาย หลักการ

2. ศึกษาขอบข่ายของผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและสาระการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ช่วงชั้นที่ 3 ของโรงเรียนเทศบาล 2 (วัดชนาธิปเฉลิม)

3. ศึกษาแนวทางการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ เพื่อทำความเข้าใจเกี่ยวกับหลักในการสร้างแบบทดสอบเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ

4. คัดเลือกเนื้อหาและประเภทของเนื้อหาสำหรับนำมาใช้ในการสร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ โดยคำนึงถึงเนื้อหาที่ให้ประโยชน์แก่นักเรียน และให้ข้อคิดคติสอนใจ

5. สร้างแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ เป็นแบบอัตนัย จำนวน 1 ฉบับ ประกอบด้วย 5 กิจกรรมย่อย เพื่อใช้ประเมินผลก่อนใช้ชุดการฝึก และประเมินผลหลังใช้ชุดการฝึก

ขั้นหาคุณภาพ

1. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความเสนอต่อ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

2. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความที่สร้างขึ้น ให้ผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา จุดประสงค์การเรียนรู้ เพื่อหาค่าดัชนีความ สอดคล้องระหว่างจุดประสงค์การพัฒนาแบบทดสอบวัดความสามารถกับแบบทดสอบวัดความสามารถ แต่ละกิจกรรมย่อย โดยคัดเลือกกิจกรรมย่อยในแบบทดสอบวัดความสามารถที่มีค่าตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป ซึ่งสามารถนำมาใช้ได้ทั้งหมด 5 กิจกรรมย่อยและนำมาปรับปรุงตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

3. นำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความไปทดสอบ กับนักเรียนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเพื่อหาค่าอำนาจจำแนกและค่าความเชื่อมั่น นำมาปรับปรุง และไปใช้จริง

ผลปรากฏว่าแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความ มีค่าอำนาจจำแนก 0.77, 0.53, 0.77, 0.72, และ 0.62 ตามลำดับ แล้วนำแบบทดสอบวัดความสามารถ ในการอ่าน คิดวิเคราะห์และเขียนสื่อความมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาได้ ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.78

การตรวจให้คะแนนชุดการฝึกและแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิดวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ จะพิจารณา 3 ประเด็น ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่าน
2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์
3. ความสามารถในการเขียน

มีรายละเอียด ดังนี้

1. ความสามารถในการอ่าน หมายถึง (1) อ่านข้อความได้เข้าใจ แล้วจับประเด็นได้ (2) อ่านเรื่องแล้วบอกสาระสำคัญของเรื่องได้ (3) เข้าใจอารมณ์ความรู้สึกของผู้เขียน (9 คะแนน)
2. ความสามารถในการคิดวิเคราะห์ หมายถึง (1) ถ่ายทอดความคิด เรื่องราว เหตุการณ์ อย่างเป็นลำดับ (2) ถ่ายทอดความคิด เรื่องราว เหตุการณ์ สาระสำคัญ แล้วแสดงความคิดเห็นได้ (3) ถ่ายทอดความคิด เรื่องราว เหตุการณ์ สาระสำคัญ แล้วอธิบายความได้ (4) ลำดับเรื่องราว

โต้ตอบ แสดงความคิดเห็น อธิบายความอย่างมีเหตุผลได้ (5) สร้างองค์ความรู้ของเรื่องที่อ่านได้ (15 คะแนน)

3. ความสามารถในการเขียนสื่อความ หมายถึง (1) เขียนตามที่กำหนดโดยใช้ข้อความที่เข้าใจง่าย (2) เขียนขยายความยกตัวอย่างประกอบได้ (3) ใช้ภาษาได้อย่างถูกต้อง (4) เขียนลำดับเหตุการณ์สาระสำคัญชัดเจน และอธิบายความได้ (5) เขียนลำดับเหตุการณ์สาระสำคัญ ถ่ายทอดความคิดและใช้สำนวนถูกต้องชัดเจน (6) เขียนอย่างสร้างสรรค์ และมีจินตนาการ (7) เขียนถ่ายทอดความคิดที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ (21 คะแนน)

การรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงทดลอง โดยผู้วิจัยดำเนินการเป็นขั้นตอน ดังนี้

1. ปฐมนิเทศนักเรียนกลุ่มตัวอย่าง
2. ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนสื่อความก่อนใช้ชุดการฝึก
3. ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่าง คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 จำนวน 35 คน เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ ในปีการศึกษา 2548 จำนวน 11 แผนการจัดการเรียนรู้ พร้อมทั้งทำชุดการฝึก จำนวน 10 ชุด ใช้เวลาจำนวน 20 ชั่วโมง (ชุดละ 2 ชั่วโมง) แล้วบันทึกคะแนนของชุดการฝึกไว้
4. ให้นักเรียนกลุ่มตัวอย่างทำแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนสื่อความหลังใช้ชุดการฝึก

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
  - 1.1 หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D) จากคะแนนความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และการเขียนสื่อความของนักเรียน (ชูศรี วงศ์รัตน์ 2544 : 60)
2. สถิติที่ใช้หาคุณภาพของเครื่องมือ
  - 2.1 ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อคำถามกับจุดประสงค์ของชุดการฝึก และแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คิควิเคราะห์ และเขียนสื่อความ (IOC) (สุวิมล ติรกานันท์ 2546 : 139)

2.2 ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Index) ของ แบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ โดยการทดสอบที (t-test) ระหว่างกลุ่มสูง กับกลุ่มต่ำ (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2536 : 181)

2.3 ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์ และเขียนสื่อความ โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient-Alpha) โดยยึดเกณฑ์ 0.7

3. สถิติที่ใช้ทดสอบสมมติฐาน

เปรียบเทียบความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียนสื่อความของนักเรียนก่อน และหลังการใช้ชุดการฝึกเพื่อพัฒนาความสามารถในการอ่าน คติวิเคราะห์และเขียนสื่อความ ด้วยสถิติ t-test for Dependent samples (ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ 2536 : 87)

